

**ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ
ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ
(ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙΙ)**

ΕΤΟΣ 2018

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ – ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	
1.1	ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	4
1.2	ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	4
2	ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (ΔΑΕΕΚ)	7
3	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥΣ	8
3.1	ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	8
3.2	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	11
3.3	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	16
3.4	ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ Ή ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ	17
3.5	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	18
3.6	ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	19
3.7	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	20
3.8	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΦΗΜΗΣ	20
3.9	ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ	20
3.10	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ	21
3.11	ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	22
4	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ	22

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ
ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙΙ
ΕΤΟΣ 2018

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα πιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο εφαρμογής των κανόνων της Βασιλείας ΙΙΙ και του Ν. 4261/2014 υποχρεούνται να δημοσιοποιούν πληροφορίες εποπτικής φύσεως για τη διάρθρωση των ιδίων κεφαλαίων τους, την κεφαλαιακή τους επάρκεια και τη διαχείριση των κινδύνων που αναλαμβάνουν (Πυλώνας ΙΙΙ της Βασιλείας ΙΙ). Λόγω της χρηματοοικονομικής κρίσης, της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης που οφείλεται στην υπερβολική μόχλευση των κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων αλλά και της αναγκαιότητας αναθεώρησης των απαιτήσεων της κεφαλαιακής επάρκειας, από την 1^η Ιανουαρίου 2014 άρχισε η σταδιακή εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας ΙΙΙ, με την έκδοση του Κανονισμού 575/2013 και της οδηγίας 2013/36/ΕΕ. Η σημαντικότερη τροποποίηση αφορά τον ορισμό των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων.

Οι απαιτήσεις δημοσιοποίησης εποπτικής φύσης πληροφοριών στα πλαίσια του νέου εποπτικού πλαισίου των πιστωτικών ιδρυμάτων, αναλύονται στα άρθρα 431-455 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου (η «Τράπεζα») ακολουθώντας τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013, δημοσιοποιεί σε ετήσια βάση μέσω του ιστοχώρου της στο διαδίκτυο, όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που κρίνει ως ουσιώδεις για την εκτίμηση ή λήψη ανάλογης οικονομικής απόφασης εκ μέρους χρηστών των πληροφοριών. Μέχρι σήμερα δεν κρίνεται σκόπιμη η συχνότερη δημοσιοποίηση των πληροφοριών, διότι η Τράπεζα διαθέτει τα κεφάλαια της με ήπιο τρόπο, χορηγώντας σε πιστώσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις της περιφέρειας της Ηπείρου, ενώ δεν αναλαμβάνει επενδύσεις υψηλού ρίσκου όπως επενδύσεις σε σύνθετα χρηματοοικονομικά προϊόντα, πρακτική που συνεπάγεται χαμηλότερο κεφαλαιακό κίνδυνο.

Η Τράπεζα ιδρύθηκε σύμφωνα με την ΕΣ 33048/12.12.1978 Απόφαση του Νομάρχη Ιωαννίνων, αρχικά ως πιστωτικός συνεταιρισμός και μετεξελίχθηκε σε Συνεταιριστική Τράπεζα βάσει της με αριθμό 535/02.11.1993 απόφασης της Ε.Ν.Π.Θ. της Τράπεζας της Ελλάδος. Μετά τη συγκέντρωση του απαιτούμενου κεφαλαίου και την έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος της δημιουργίας καταστημάτων σε επίπεδο Περιφέρειας, η Συνεταιριστική Τράπεζα Ν. Ιωαννίνων με την Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της 72/29.09.2008, μετονομάστηκε σε Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου. Στις 31.12.2018 η Τράπεζα απασχολούσε 80 εργαζόμενους, είχε 8 καταστήματα, εκ των οποίων 4 στο Νομό Ιωαννίνων, 2 στον Νομό Πρεβέζης, 1 στον Νομό Θεσπρωτίας και 1 στον Νομό Άρτας, 15 ΑΤΜ's σε όλη την περιφέρεια της Ηπείρου και σύνολο ενεργητικού € 251.118 χιλ. ευρώ.

1) ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ – ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

1.1) Διάρθρωση Ιδίων Κεφαλαίων

Η Τράπεζα εφαρμόζει τις οδηγίες του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 (άρθρα 26-88) για τη διάρθρωση των Ιδίων Κεφαλαίων της.

Το σύνολο των Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων της Τράπεζας περιλαμβάνει τα μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER 1 CAPITAL) και τα μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 2 (TIER 2 CAPITAL), τα οποία αφορούν ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης:

ποσά σε χιλ. €

ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (OWN FUNDS)	28.500,48
ΜΕΣΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ 1 (TIER 1 CAPITAL)	22.479,48
ΜΕΣΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ 1 (COMMON EQUITY TIER 1 CAPITAL)	22.479,48
Μέσα Κεφαλαίου αποδεκτά ως κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Capital instruments eligible as CET1 Capital)	26.473,18
Αποτελέσματα εις νέον (Retained earnings)	(9.581,70)
Λοιπά Αποθεματικά (Other reserves)	1.817,66
Προσαρμογές στα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 που οφείλονται στα εποπτικά φίλτρα (Adjustments to CET1 due to prudential filters)	(0,23)
Λοιπά αύλα πάγια (Other intangible assets)	(154,88)
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται στη μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές καθαρές των φορολογικών υποχρεώσεων (Deferred tax assets that rely on future profitability and do not arise from temporary differences net of associated tax liabilities)	(337,75)
Λοιπές μεταβατικές προσαρμογές του κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Other transitional adjustments to CET1 Capital)	4.263,19
TIER 2 CAPITAL/ ΜΕΣΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ 2	6.021,00

Η Τράπεζα αποφάσισε να εφαρμόσει τη σταδιακή μέθοδο (phase – in approach) σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία (Κανονισμός ΕΕ 2017/2395) για την άμβλυση των επιπτώσεων από την εισαγωγή του ΔΠΧΑ 9 στα εποπτικά κεφάλαια. Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό η μεταβατική περίοδος είναι πέντε έτη ενώ το ποσοστό της επίπτωσης που θα προστίθεται είναι 5% για το 2018 και 15%, 30%, 50% και 75% για τα επόμενα τέσσερα έτη. Η πλήρης επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια λόγω της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 αναμένεται να απεικονιστεί στην 1^η Ιανουαρίου 2023.

1.2) Κεφαλαιακή Επάρκεια

Ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ορίζεται ως ο λόγος των εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων προς τα σταθμισμένα εντός και εκτός Ισολογισμού στοιχεία ή προς το σύνολο των κεφαλαιακών απαιτήσεων.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί την Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον υπολογισμό του κεφαλαίου για σκοπούς πιστωτικού κινδύνου. Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον πιστωτικό κίνδυνο υπολογίζονται ανά κατηγορία ανοίγματος σύμφωνα με τις οδηγίες του Κανονισμού 575/2013 (άρθρα 111-141). Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του Λειτουργικού κινδύνου υπολογίζονται με την Προσέγγιση του Βασικού Δείκτη, σύμφωνα με τα άρθρα 315-316 του Κανονισμού 575/2013. Όσον αφορά τον Κίνδυνο Αγοράς η Τράπεζα δεν είναι εκτεθειμένη προς το παρόν σ' αυτή την κατηγορία κινδύνου.

1.2Α) Κεφαλαιακή Απαίτηση έναντι πιστωτικού κινδύνου (Πυλώνας Ι)

Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας υπολογίζονται σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013.

Για τον υπολογισμό των ποσών των κεφαλαιακών απαιτήσεων ως προς τα διάφορα ανοίγματα, η Τράπεζα χρησιμοποιεί εξειδικευμένο λογισμικό (Systemic R.M. Risk Value: RV Rating – RV Credit).

Οι αξίες ανοιγμάτων κατά κατηγορία, πριν και μετά την επίδραση των τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου, αναλύονται στον παρακάτω πίνακα. Οι αξίες πριν τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου αποτελούν την αρχική αξία του ανοίγματος προ προβλέψεων. Οι αξίες μετά την μείωση του πιστωτικού κινδύνου, παρουσιάζονται μετά την αφαίρεση των προβλέψεων, των αποδεκτών χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων και άλλων αποδεκτών μη χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων.

Χρηματοδοτικό Άνοιγμα	Ποσά Ανοιγμάτων πριν την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και πριν την αφαίρεση προβλέψεων	Ποσά Ανοιγμάτων μετά την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και μετά την αφαίρεση προβλέψεων
Έναντι Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Regional governments or local authorities)	2.649,59	1.658,12
Έναντι Ιδρυμάτων Χρηματοπιστωτικού Τομέα (Institutions)	32.306,42	32.305,15
Έναντι Επιχειρήσεων (Corporates)	16.637,24	9.996,34
Λιανικής Τραπεζικής (Retail)	32.317,90	19.825,63
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (Secured by mortgages on immovable property)	69.996,94	67.265,38
Από απαιτήσεις σε καθυστέρηση (Exposures in default)	137.879,24	80.993,47
Ανοίγματα σε μετοχές (Equity Exposures)	341,43	341,43
Άλλα στοιχεία (Other items)	15.354,26	15.354,26
Έναντι Κεντρικών Κυβερνήσεων – Κεντρικών Τραπεζών (Central Governments or Central Banks)	25.895,99	33.339,06
Σύνολα	333.379,01	261.078,84

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται το συνολικό ποσό, για κάθε κατηγορία ανοίγματος με ημερομηνία 31.12.2018, καθώς και τα αντίστοιχα σταθμισμένα ποσά.

Χρηματοδοτικό Άνοιγμα	Ποσά Ανοιγμάτων πριν την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και πριν την αφαίρεση προβλέψεων	Ποσά Ανοιγμάτων μετά την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και μετά την αφαίρεση προβλέψεων	Σταθμισμένο κατά κίνδυνο ποσό ανοίγματος σε χιλ. €
Έναντι Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Regional governments or local authorities)	2.649,59	1.658,12	331,62
Έναντι Ιδρυμάτων Χρηματοπιστωτικού Τομέα (Institutions)	32.306,42	32.305,15	6.509,27
Έναντι Επιχειρήσεων (Corporates)	16.637,24	9.996,34	7.933,50
Λιανικής Τραπεζικής (Retail)	32.317,90	19.825,63	11.328,86
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (Secured by mortgages on immovable property)	69.996,94	67.265,38	23.307,33
Από απαιτήσεις σε καθυστέρηση (Exposures in default)	137.879,24	80.993,47	83.167,88
Ανοίγματα σε μετοχές (Equity Exposures)	341,43	341,43	341,43
Άλλα στοιχεία (Other items)	15.354,26	15.354,26	12.370,11
Έναντι Κεντρικών Κυβερνήσεων-Κεντρικών Τραπεζών (Central Governments or Central Banks)	25.895,99	33.339,06	9.089,54
Σύνολο Σταθμισμένου Πιστωτικού Κινδύνου	333.379,01	261.078,84	154.379,54
Σταθμισμένο ποσό ανοίγματος από Λειτουργικό Κίνδυνο – Προσέγγιση Βασικού Δείκτη (BIA)			17.557,44
Σύνολο Σταθμισμένου Ανοίγματος			171.936,98

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι αξίες ανοίγματος πριν και μετά την εφαρμογή τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου, που αντιστοιχούν στις βαθμίδες πιστωτικής ποιότητας.

Βαθμίδες Πιστωτικής Ποιότητας	Ποσά Ανοιγμάτων πριν την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και πριν την αφαίρεση προβλέψεων	Ποσά Ανοιγμάτων μετά την επίδραση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και μετά την αφαίρεση προβλέψεων
0%	19.790,60	27.233,67
20%	34.793,94	33.802,47
35%	23.133,89	22.309,38
50%	47.025,12	45.116,80
75%	32.317,90	19.825,63
100%	171.713,81	108.442,07
150%	4.603,75	4.348,82
Σύνολα	333.379,01	261.078,84

Η Τράπεζα, πέραν των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων διαθέτει αξιόπιστες και ολοκληρωμένες στρατηγικές και διαδικασίες για την αξιολόγηση και τη διατήρηση σε

διαρκή βάση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των ιδίων κεφαλαίων που θεωρούνται επαρκή για την κάλυψη της φύσης και της πολυπλοκότητας των εργασιών της και του επιπέδου των κινδύνων που αναλαμβάνει (εσωτερικό κεφάλαιο).

1.2B) Κεφαλαιακή Απαιτήση έναντι λειτουργικού κινδύνου (Πυλώνας Ι)

Η Τράπεζα Ηπείρου υπολογίζει κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον λειτουργικό κίνδυνο χρησιμοποιώντας την Προσέγγιση του Βασικού Δείκτη σύμφωνα με τα άρθρα 315-316 του Κανονισμού 575/2013. Ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων γίνεται σε ετήσια βάση. Για το 2018 οι κεφαλαιακές απαιτήσεις δίνονται από των παρακάτω πίνακα:

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ	1.404,59
Προσέγγιση Βασικού Δείκτη (BIA)	1.404,59

Οι αναλογούσες κεφαλαιακές απαιτήσεις θεωρούνται επαρκείς για την κάλυψη της Τράπεζας έναντι του λειτουργικού κινδύνου δεδομένων της φύσης και της πολυπλοκότητας των εργασιών της, των μεγεθών της και του υπάρχοντος δικτύου της.

1.2Γ) Κεφαλαιακή Απαιτήση έναντι κινδύνου αγοράς (Πυλώνας Ι)

Ο κίνδυνος αγοράς αφορά την απώλεια της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, λόγω δυσμενών μεταβολών σε οικονομικές μεταβλητές όπως τα επιτόκια, οι χρηματιστηριακές αξίες και οι συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Με βάση τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό 575/2013 η Τράπεζα δεν εμπίπτει στις διατάξεις υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς, αλλά εντάσσει τους κινδύνους από την κατοχή των χρηματοοικονομικών μέσων στις διατάξεις περί πιστωτικού κινδύνου.

Τα ίδια Κεφάλαια της Τράπεζας υπερκαλύπτουν το σύνολο των κεφαλαιακών απαιτήσεων και δημιουργούν πλεόνασμα Ιδίων Κεφαλαίων. Αναλυτικά:

	ποσά σε χιλ. €
Πλεόνασμα Ιδίων Κεφαλαίων	14.745,52
Συντελεστής Φερεγγυότητας %	16,58%

2) Πυλώνας ΙΙ και Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ)

Η Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του Πυλώνα ΙΙ του κανονιστικού πλαισίου της Βασιλείας ΙΙΙ. Έχει δημιουργηθεί σε συμφωνία με τις οδηγίες της διαδικασίας εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης (ΕΔΕΑ), καθώς και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), της Τράπεζας της Ελλάδος και του πλαισίου του ενιαίου μηχανισμού εποπτείας των τραπεζών (SSM). Η ΔΑΕΕΚ έχει ως κύριο στόχο να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα διαθέτει επαρκή κεφάλαια για την κάλυψη όλων των αναλαμβανόμενων κινδύνων σύμφωνα με τις τρέχουσες αλλά και τις μελλοντικές δραστηριότητες της.

Στα πλαίσια των νέων εποπτικών απαιτήσεων αναφορικά με τη ΔΑΕΕΚ, η Τράπεζα έχει εγκαθιδρύσει ένα μηχανισμό διαρκούς καταγραφής, σχεδιασμού και κλιμάκωσης στα αρμόδια διοικητικά όργανα διαδικασιών που αφορούν την παρακολούθηση της κεφαλαιακής επάρκειας και των κεφαλαιακών απαιτήσεων, τόσο για τον Πυλώνα Ι όσο και

για τη ΔΑΕΕΚ. Ο εν λόγω μηχανισμός περιλαμβάνει τις απαραίτητες διαδικασίες, ρόλους και αρμοδιότητες για την εκπόνηση, σύνταξη, επισκόπηση και έγκριση της ΔΑΕΕΚ.

Η ΔΑΕΕΚ έχει υποβληθεί και εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας με την υπ' αριθμ. 54/03-05-19 απόφασή του και εν συνεχεία υποβλήθηκε στην ΤτΕ με την υπ' αριθμ. 510 (Εμπ. Πρ.)/06.05.2019 επιστολή του.

3) ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥΣ

3.1) Γενικές υποχρεώσεις: πολιτικές διαχείρισης των κινδύνων, οργανωτική δομή και λοιπά στοιχεία

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων βασίζεται στα προβλεπόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, προσαρμοσμένη στη φύση, στα ειδικά χαρακτηριστικά της Τράπεζας και σύμφωνα με τον ετήσιο προϋπολογισμό και το σε ισχύ επιχειρηματικό σχέδιό της.

Η Τράπεζα έχει καταγεγραμμένες πολιτικές και διαδικασίες οι οποίες αφορούν στην επιχειρησιακή της στρατηγική σχετικά με την ανάληψη, παρακολούθηση, μέτρηση και διαχείριση των κινδύνων. Οι εν λόγω είναι εγκεκριμένες από το Διοικητικό Συμβούλιο και εξειδικεύονται εγγράφως μέσω ειδικών εγκυκλίων για την ορθή εφαρμογή τους από τα αρμόδια εντεταλμένα όργανα σε επίπεδο Διοίκησης.

Με την από 6/26.04.2016 απόφαση του Δ.Σ. της Τράπεζας, εγκρίθηκε Κανονισμός Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, ο οποίος αναθεωρήθηκε κατά το τρέχον έτος, με τον οποίο η Τράπεζα διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες απαιτήσεις αναφορικά με το μηχανισμό Εσωτερικού Ελέγχου, τα περιουσιακά στοιχεία και τα συμφέροντά της, καθώς και τα περιουσιακά στοιχεία και τα προσωπικά δεδομένα των πελατών της. Καθορίζει το πλαίσιο στο οποίο πραγματοποιούνται οι εργασίες που αφορούν στον Εσωτερικό Έλεγχο, προκειμένου να ικανοποιηθούν οι οργανωτικές και λειτουργικές ανάγκες της Τράπεζας. Καταδεικνύεται η ανάγκη συμμόρφωσης με τις πολιτικές και διαδικασίες της Τράπεζας και ενημερώνεται η Διοίκηση και το προσωπικό για τις αρμοδιότητες του Εσωτερικού Ελέγχου. Επιπρόσθετα, με την ίδια απόφαση εγκρίθηκε Διαδικασία Λειτουργίας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, με αντικείμενο την εξεήγηση των απαραίτητων ενεργειών στις οποίες θα πρέπει να προβούν όλα τα στελέχη της εν λόγω Μονάδας της Τράπεζας, με σκοπό την εφαρμογή ενός κατάλληλου πλαισίου δράσης, ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι του αναληφθέντος έργου με την απαιτούμενη ποιότητα και το μικρότερο δυνατό κόστος. Το κυριότερο έργο της είναι η αξιολόγηση της επάρκειας, αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ) της Τράπεζας και σκοπός η διόρθωση τυχόν αδυναμιών και η παροχή διαρκούς και έγκυρης ενημέρωσης στη Διοίκηση της Τράπεζας και στην Επιτροπή Ελέγχου, σχετικά με την επίτευξη των στόχων του ΣΕΕ.

Η ανεξαρτησία τόσο της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου όσο και της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων διασφαλίζεται επαρκώς αφού δε συμμετέχουν στην εκτέλεση επιχειρησιακών αποφάσεων αλλά και τα μέλη τους δε διατηρούν οποιουδήποτε είδους σχέσεις με άλλα μέλη της Διοίκησης του οργανισμού.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρεται για θέματα της αρμοδιότητας της στην Επιτροπή Ελέγχου και διαμέσου αυτής στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Οι αρμοδιότητες της συγκεκριμένης Μονάδας ενδεικτικά είναι οι ακόλουθες:

- Διενεργεί κάθε έτος τακτικούς ελέγχους στα καταστήματα και τις θυρίδες της Τράπεζας καθώς και στις Μονάδες της Διοίκησης.

- Διενεργεί κατά περίπτωση έκτακτους ελέγχους σε καταστήματα της Τράπεζας προκειμένου να ενισχυθούν οι διαδικασίες αποτροπής παραβατικών συμπεριφορών και επανέλεγχος επί των ευρημάτων προγενέστερων ελέγχων, για τα οποία έχει αναληφθεί υποχρέωση τακτοποίησης εντός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Οι έλεγχοι των καταστημάτων καλύπτουν τον κύριο όγκο πληροφόρησης της Διοίκησης, όσον αφορά την τήρηση των υπαρχόντων κανονισμών και των εσωτερικών εγκυκλίων που συντάσσονται σύμφωνα με τις εγκυκλίους της Τράπεζας της Ελλάδος.
- Για κάθε ελεγχόμενη Μονάδα συντάσσεται έκθεση με τα ευρήματα και αποστέλλεται στον Επικεφαλής της, για τυχόν διευκρινήσεις-απαντήσεις. Στη συνέχεια η έκθεση του Εσωτερικού Ελέγχου με τις απαντήσεις της Μονάδας, υποβάλλονται στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ελέγχου για την ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου. Για την κατάρτιση του ελεγκτικού προγράμματος, λαμβάνονται υπόψη το είδος των απαιτούμενων ελέγχων (τακτικοί, έκτακτοι, ειδικοί), οι προς έλεγχο Μονάδες (Κεντρικές Διευθύνσεις, Καταστήματα), καθώς και οι διαθέσιμοι πόροι του τμήματος.

Για την επιλογή των προς έλεγχο Μονάδων λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Η διεκπεραίωση των υποχρεώσεων του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου έναντι των εποπτικών αρχών, για τη διενέργεια συγκεκριμένων ελέγχων που προβλέπει το υφιστάμενο θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο (ΠΔ/ΤΕ 2577/2006).
- Οι απαιτήσεις που δημιουργούνται στις Μονάδες της Τράπεζας (Κεντρικές Διευθύνσεις και Καταστήματα), στα πλαίσια της υλοποίησης της επιχειρησιακής στρατηγικής, που έχει καθορίσει η Διοίκηση.
- Το εύρος καθώς και η πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων των Μονάδων της Τράπεζας (Κεντρικών Διευθύνσεων και Καταστημάτων), τα νέα προϊόντα, οι υπηρεσίες, οι νέες διαδικασίες που αναπτύχθηκαν ή αναπτύσσονται καθώς και οι μεταβολές στις Πληροφοριακές Υποδομές.
- Η ύπαρξη και η πληρότητα καταγεγραμμένων διαδικασιών.
- Οι μεταβολές, μέσα στο έτος, στο στελεχιακό δυναμικό, σε επίπεδο Διεύθυνσης ή Καταστήματος της Τράπεζας.
- Τα αποτελέσματα προγενέστερων έκτακτων ή τακτικών ελέγχων που διενεργήθηκαν από στελέχη του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.
- Η κατάταξη των προς έλεγχο περιοχών (Κεντρικές Διευθύνσεις, Καταστήματα της Τράπεζας, Πληροφοριακά Συστήματα της Τράπεζας), σύμφωνα με την εκτίμηση των κινδύνων, που προκύπτουν από την συχνότητα των ελέγχων, καθώς και από το πλήθος αλλά και την σημαντικότητα των διορθωτικών μέτρων που-κατά περίπτωση-έπρεπε να ληφθούν. Σε ότι αφορά την εκτίμηση κινδύνων, χρησιμοποιήθηκε η ακόλουθη 4βαθμια κλίμακα για την κατάταξη τους:

ΚΛΙΜΑΚΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

- ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ
- ΜΕΣΑΙΑΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

- ΧΑΜΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου έχει ως στόχο:

- Τον έλεγχο όλων των Καταστημάτων της Τράπεζας τουλάχιστον 1 φορά σε χρονικό διάστημα 12 μηνών περίπου.
- Τον επανέλεγχο ορισμένων καταστημάτων που σε έλεγχο του προηγούμενου έτους παρουσίασαν μεγάλο πλήθος ευρημάτων και κατά συνέπεια υψηλό βαθμό επικινδυνότητας.
- Τον έλεγχο επιλεγμένων Μονάδων της Διοίκησης

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων είναι διοικητικά ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και από τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση συναλλαγών και αξιοποιούν την ανάλυση των κινδύνων που διενεργεί. Αναφέρεται, για θέματα της αρμοδιότητάς της, στα εκτελεστικά μέλη της Διοίκησης και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ή και μέσω αυτής στο Δ.Σ.. Η ΜΔΚ υπόκειται στον έλεγχο της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης ως προς την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων.

Η ΜΔΚ έχει την ευθύνη για την υλοποίηση της πολιτικής σε θέματα διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαιακής επάρκειας, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Διοίκησης και της ΕΔΚ. Ειδικότερα:

- Χρησιμοποιεί τις κατάλληλες μεθόδους για τη διαχείριση των κινδύνων τους οποίους εν γένει η Τράπεζα αναλαμβάνει ή στους οποίους μπορεί να εκτεθεί, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης υποδειγμάτων για την πρόβλεψη, αναγνώριση, μέτρηση, παρακολούθηση, αντιστάθμιση, μείωση και αναφορά τους.
- Εξειδικεύει τα όρια ανάληψης κινδύνων της Τράπεζας ταυτοποιώντας/καθορίζοντας τις επιμέρους παραμέτρους κατά είδος κινδύνου και ανά κατηγορία αντισυμβαλλομένου, κλάδο, χώρα, νόμισμα, είδος πιστοδοτήσεων, μορφή χρηματοπιστωτικών τίτλων, μετοχών, παραγώγων, επιχειρησιακό χώρο, λειτουργία, δραστηριότητα, προϊόν, σύστημα κλπ και παρακολουθεί την τήρησή τους, θεσπίζοντας τις κατάλληλες διαδικασίες.
- Συμμετέχει στην εξέταση και αξιολόγηση πιστοδοτήσεων, καθώς και ρυθμίσεων πιστωτικών ανοιγμάτων.
- Καθορίζει κριτήρια κατάταξης των ανοιγμάτων σύμφωνα με τις οδηγίες της τραπεζικής εποπτείας.
- Συμμετέχει στο σχεδιασμό νέων προϊόντων και διαδικασιών.
- Υποβάλλει τις απαιτούμενες Εποπτικές αναφορές, καθώς και εν γένει αναφορές για την επαρκή πληροφόρηση της Διοίκησης και της ΕΔΚ.
- Καθορίζει κριτήρια έγκαιρου εντοπισμού κινδύνων (early warning system) σε ατομικά και συνολικά χαρτοφυλάκια και εισηγείται για τις κατάλληλες διαδικασίες και μέτρα αυξημένης παρακολούθησης, διαρκώς, ή και περιοδικά, αναλόγως της φύσεως των κινδύνων.

- Εισηγείται στην ΕΔΚ τις κατάλληλες τεχνικές προσαρμογής των κινδύνων στα αποδεκτά επίπεδα.
- Αξιολογεί περιοδικά την επάρκεια των μεθόδων και συστημάτων αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης κινδύνων και προτείνει διορθωτικά μέτρα εφόσον κριθεί σκόπιμο.
- Διενεργεί ετησίως δοκιμές προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress tests) με σενάρια προσαρμοσμένα στη φύση των δραστηριοτήτων της Τράπεζας ή/και κατόπιν οδηγιών της ΤτΕ για όλες τις μορφές των κινδύνων και ιδίως του πιστωτικού, αγοράς, επιτοκίων και ρευστότητας, αναλύει τα αποτελέσματά τους, εισηγείται τις κατάλληλες πολιτικές και υποβάλλει τα σχετικά αποτελέσματα στην ΤτΕ.
- Προσδιορίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και την εν γένει ανάπτυξη μεθοδολογιών εκτίμησής τους για την κάλυψη όλων των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα και εισηγείται τις πολιτικές διαχείρισής τους.

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης (ΜΚΣ) είναι διοικητικά ανεξάρτητη, διασφαλίζει την αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της και έχει τη δυνατότητα απρόσκοπτης πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της. Υπόκειται στον έλεγχο της μονάδας εσωτερικού ελέγχου ως προς την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών της.

3.2) Πιστωτικός Κίνδυνος

Πιστωτικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος οικονομικής ζημίας που προκύπτει από την αθέτηση των υποχρεώσεων των δανειοληπτών. Ο κίνδυνος αυτός αποτελεί σημαντική πηγή κινδύνου και η συστηματική παρακολούθηση και διαχείρισή του, θεωρείται πρωταρχικός στόχος της Τράπεζας. Η συνολική έκθεση της Τράπεζας στον πιστωτικό κίνδυνο προέρχεται κυρίως από τα εγκεκριμένα δάνεια της επιχειρηματικής και ιδιωτικής πίστης.

- **Παρακολούθηση και Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου**

Η αξιολόγηση των χορηγήσεων ως προς τον πιστωτικό τους κίνδυνο βασίζεται σε ένα πλήθος οικονομικών και ποιοτικών κριτηρίων.

Στα οικονομικά κριτήρια σημαντικό στοιχείο αποτελεί εκτός από το ύψος των εισοδημάτων και η συνολική δανειακή επιβάρυνση των πελατών. Επίσης λαμβάνεται υπόψη η μηνιαία επιβάρυνση του πιστούχου καθώς και η σχέση του εισοδήματος με το συνολικό ύψος των δανείων του.

Βασικό κριτήριο, αναλόγως και του είδους του δανείου, αποτελεί ο δείκτης LTV (ύψος χορήγησης προς αξία εξασφαλίσεων). Δίνεται μεγάλη έμφαση στις διασφαλίσεις και στην εκτίμηση της αξίας των ακινήτων.

Στα ποιοτικά κριτήρια εντάσσονται η συναλλακτική συμπεριφορά του πελάτη, η βιωσιμότητα της επιχείρησης, η φήμη του στη αγορά, ο κλάδος που ανήκει κ.λ.π.

Από το 2012 τέθηκε σε λειτουργία το νέο σύστημα μέτρησης πιστωτικού κινδύνου σε συνδυασμό με ηλεκτρονικό εισηγητικό Καταναλωτικής – Επιχειρηματικής Πίστης της ICAP (πιστοποιημένο από την ΤτΕ Ε.Ο.Π.Α.). Με το νέο σύστημα, συστηματοποιήθηκαν και αυτοματοποιήθηκαν οι διαδικασίες εισήγησης – έγκρισης των δανείων της Τράπεζας καθώς επίσης και οι διαδικασίες αξιολόγησης του συνόλου του ενήμερου χαρτοφυλακίου της Τράπεζας, με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους και του χρόνου για την εξέταση και έγκριση των αιτημάτων.

Η εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των εξεταζόμενων πελατών σε σχέση με την πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας σε χρονικό ορίζοντα ενός έτους, βασίζεται στην ανάλυση εμπορικών και οικονομικών στοιχείων καθώς και στοιχείων συναλλακτικής συμπεριφοράς από δημοσιευμένα στοιχεία.

- **Όρια Πιστωτικού Κινδύνου**

Η Τράπεζα εφαρμόζοντας σύστημα πιστοδοτικών ορίων διαχειρίζεται και περιορίζει το ύψος του πιστωτικού κινδύνου. Τα πιστοδοτικά όρια προσδιορίζουν τη μέγιστη αποδεκτή ανάληψη κινδύνου έναντι ανοιγμάτων. Για να καθοριστούν τα όρια πελατών, λαμβάνονται υπόψη οι εξασφαλίσεις που μειώνουν το ύψος του αναλαμβανόμενου κινδύνου, κατατάσσοντας τον κίνδυνο των ανοιγμάτων σε κατηγορίες κινδύνου, ανάλογα με το είδος των εξασφαλίσεων και τη δυνατότητα ρευστοποίησής τους. Για την έγκριση των πιστοδοτήσεων έχουν οριστεί εγκριτικά κλιμάκια ανάλογα με το ύψος του ανοίγματος, ο ρόλος των οποίων για την ποιότητα του χαρτοφυλακίου είναι ιδιαίτερα σημαντικός.

- **Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου**

Περιγραφή των κυριότερων ειδών εξασφαλίσεων που αποδέχεται η Τράπεζα:

Η Τράπεζα λαμβάνει καλύμματα και εξασφαλίσεις έναντι πιστοδοτήσεων σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των δανείων. Όσον αφορά τη χρήση τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου η Τράπεζα εφαρμόζει την Απλή Μέθοδο Χρηματοοικονομικών Εξασφαλίσεων (άρθρο 222 Κανονισμού 575/2013).

Για το σκοπό αυτό η Τράπεζα ενσωματώνει στην πολιτική της εξασφαλίσεις, οι κυριότερες των οποίων ορίζονται οι παρακάτω:

- Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου
- Ενέχυρα επί καταθέσεων
- Προσημειώσεις / υποθήκες ακινήτων
- Εγγυήσεις ΕΤΑΕ
- Ενέχυρα επί επιταγών
- Ενεχυρίαση γεγεννημένων απαιτήσεων με βάση τιμολόγια – πιστοποιήσεις που προέρχονται από Συμβάσεις με Δημόσιο, Δημόσιους Οργανισμούς ή και Ν.Π.Δ.Δ.

Διαδικασίες αποτίμησης εξασφαλίσεων

Η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών και εμπράγματων εξασφαλίσεων πραγματοποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα όπως ορίζει το θεσμικό πλαίσιο.

Για τις εμπράγματες εξασφαλίσεις, όσον αφορά την τακτική αποτίμησής τους, η Τράπεζα κάνει χρήση του άρθρου 208 του Κανονισμού 575/2013. Η αξία κάθε προσημείωσης λογίζεται ως το μικρότερο ποσό μεταξύ της εμπορικής τιμής πώλησης και του ποσού της προσημείωσης.

Για την μη χρηματοδοτούμενη προστασία, η Τράπεζα σήμερα χρησιμοποιεί μόνο εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου. Δεν χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα ως τεχνική μείωσης πιστωτικού κινδύνου Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

Η Τράπεζα για την κάλυψη πιθανής ζημίας του δανειακού της χαρτοφυλακίου σχηματίζει λογιστικές προβλέψεις, οι οποίες εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις της. Με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 3, του άρθρου 1, του Ν.4308/2011, η Τράπεζα από την 1^η Ιανουαρίου του 2015, συντάσσει τις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Για τον υπολογισμό της απομείωσης των δανείων, η Τράπεζα διενεργεί, έλεγχο απομείωσης με βάση την ακόλουθη μεθοδολογική προσέγγιση:

α) *Καθιέρωση κριτηρίων για τον έλεγχο σε ατομική βάση ή σε επίπεδο χαρτοφυλακίου*

Η Τράπεζα εξετάζει για απομείωση σε ατομική βάση τα δάνεια τα οποία θεωρεί από μόνα τους σημαντικά. Σημαντικά θεωρούνται επιχειρηματικά δάνεια τα οποία ανά πελάτη υπερβαίνουν το ποσό που καθορίζεται από τη Διοίκηση. Για τα λοιπά δάνεια ο έλεγχος της απομείωσης πραγματοποιείται σε επίπεδο χαρτοφυλακίου.

Η Τράπεζα έχει καθορίσει τα γεγονότα που αποτελούν το έναυσμα για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης.

Τα δάνεια τα οποία υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση κατά την οποία δεν προκύπτει ζημία απομείωσης, αξιολογούνται σε συλλογική βάση αφού ενταχθούν σε ομάδες βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου.

Για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης σε συλλογική βάση, η Τράπεζα ταξινομεί το χαρτοφυλάκιο σε ομοιογενείς κατηγορίες, βάσει κοινών χαρακτηριστικών κινδύνων.

β) *Μεθοδολογία προσέγγισης των μελλοντικών ταμειακών ροών σε απομειωμένα δάνεια*

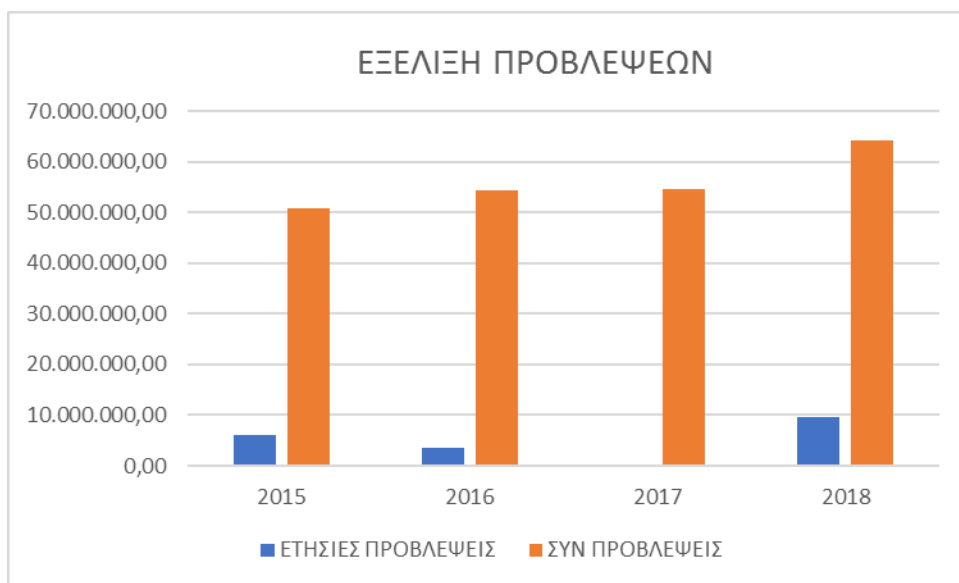
Η Τράπεζα χρησιμοποιώντας ιστορικά δεδομένα, που περιλαμβάνουν τα ποσά με τα οποία τελικά απομειώνεται η αξία των δανείων (Loss given default – LGD), μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης ή άλλων μέτρων που λαμβάνονται, στα πλαίσια της προσπάθειας για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της από δάνεια και αφού ληφθούν υπόψη οι πάσης φύσεως ενοχικές και εμπράγματος εξασφαλίσεις επί των δανείων.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό του κάθε δανείου, αφού προηγουμένως δοθεί σε κάθε ροή η διάσταση του χρόνου. Η αναγωγή των ταμειακών ροών σε παρούσες αξίες γίνεται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

Παρά τις συνεχιζόμενες δύσκολες οικονομικές συνθήκες, η Τράπεζα, εφαρμόζοντας την ίδια συνετή πολιτική, σημείωσε μικρή πιστωτική επέκταση εντός του 2018. Οι χορηγήσεις στο τέλος του 2018 ανήλθαν σε €241.422χιλ. έναντι €232.710χιλ. το 2017 (αύξηση 3,7%), με κατανομή σε όλους τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας. Τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (ΜΕΑ – NPEs) με 31.12.2018 ανήλθαν σε ποσοστό 73,7% επί του συνόλου των χορηγήσεων μειωμένα κατά 1,2% σε σχέση με την 31.12.2017, παρά την προσαρμογή της Τράπεζας στο πλαίσιο κανόνων της τραπεζικής εποπτείας αναφορικά με την ορθή κατηγοριοποίηση των ανοιγμάτων του δανειακού της χαρτοφυλακίου. Το αντικειμενικά υψηλό ποσοστό των ΜΕΑ αποτελεί αντικείμενο ενεργητικής διαχείρισης και προτεραιότητα της Τράπεζας, και διατυπώνεται η βεβαιότητα της περαιτέρω μείωσής του καθώς οι μεν βιώσιμες επιχειρήσεις εμφανίζουν ενδείξεις δυνατότητας αντιμετώπισης των επιπτώσεων της μακρόχρονης κρίσης της οικονομίας για δε τις περιπτώσεις που δεν θεραπεύονται μέσω ρύθμισης έχουν επιταχυνθεί οι ενέργειες αναγκαστικής ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων.

Η Τράπεζα από 01.01.2018 υιοθέτησε επιτυχώς το νέο μοντέλο εκτίμησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών με βάση το ΔΠΧΑ 9 και σχηματίσθηκαν αυξημένες προβλέψεις απομείωσης ύψους €9,631εκ.. Έτσι οι συνολικές προβλέψεις απομείωσης την 31.12.2018 ανήλθαν σε €64,2εκ. έναντι €54,6εκ. την 31.12.2017, με αποτέλεσμα ο δείκτης κάλυψης των ΜΕΑ από προβλέψεις να βελτιωθεί σημαντικά και να διαμορφωθεί στο 35,5% έναντι 29,8% την 31.12.2017.

Η εξέλιξη των προβλέψεων από το 2015 μέχρι σήμερα, απεικονίζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Ο βαθμός κάλυψης του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου, από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης, αξία εμπράγματων εξασφαλίσεων και αξία χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων ανέρχεται σε 95,1%.

Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9

Η Διοίκηση της τράπεζας ολοκλήρωσε εντός του 2018 την αξιολόγηση της επίπτωσης της πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 κατά την 1η Ιανουαρίου του 2018. Σύμφωνα με αυτή, η αρχική εκτίμηση της επίπτωσης της 1ης εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 στην απομείωση δανείων ανήλθε σε ποσό €6,320 χιλ., έναντι ποσού €3,680χιλ. όπως αυτό είχε γνωστοποιηθεί στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου του 2017.

Η αύξηση που καταγράφεται οφείλεται στην ολοκλήρωση της επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σε συνέχεια της οριστικοποίησης των παραμέτρων κινδύνων που χρησιμοποιήθηκαν στα εσωτερικά μοντέλα πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας, καθώς και στην αυστηριοποίηση των κριτηρίων κατάταξης των ανοιγμάτων ως απομειωμένα (Στάδιο 3), ως συνέπεια εφαρμογής των διατάξεων του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 680/2014 από την Τράπεζα εντός της χρήσης 2018.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία της συσσωρευμένης πρόβλεψης απομείωσης κατά την 31/12/2017, σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, καθώς και η συμφωνία της νέας πρόβλεψης απομείωσης κατά την 1/1/2018 βάσει του ΔΠΧΑ 9.

Συμφωνία των προβλέψεων κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018

	31.12.2017	1.1.2018	
	Πρόβλεψη απομείωσης (ΔΛΠ 39)	Προσαρμογή ΑΠΖ (ΔΠΧΑ 9)	Τελική ΑΠΖ (ΔΠΧΑ 9)
Εντός ισολογισμού			
Στεγαστικά δάνεια	5.449.578	3.244.665	8.694.243
Καταναλωτικά δάνεια & πιστωτικές κάρτες	2.864.447	(898.149)	1.966.298
Επιχειρηματικά δάνεια και δάνεια στον δημόσιο τομέα	46.250.697	3.974.010	50.224.707
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	54.564.722	6.320.525	60.885.247
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	2.059.000	0	2.059.000
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	520.357	0	520.357
Σύνολο εντός ισολογισμού στοιχείων	57.144.078	6.320.525	63.464.604
Εκτός ισολογισμού			
Εκτός ισολογισμού χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και δεσμεύσεις	0	0	0
Σύνολο εκτός ισολογισμού στοιχείων	0		0
Σύνολο πρόβλεψης	57.144.078	6.320.525	63.464.604

Εκ των οποίων Στάδιο 1

765.735

Εκ των οποίων Στάδιο 2

7.034.592

Εκ των οποίων Στάδιο 3

53.084.920

Οι σωρευμένες ζημιές στο κονδύλι «Αποτέλεσμα εις νέον» μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 προσαρμόζονται ως ακολούθως:

Κέρδη/(ζημιές) από τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 στα ίδια κεφάλαια των μετόχων κατά την 1 Ιανουαρίου 2018

Επίδραση στα αποτελέσματα εις νέον

Πρόβλεψη ΑΠΖ για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε «αποσβεσμένο κόστος»	6.320.525
Αναβαλλόμενη φορολογία επί των προβλέψεων ΑΠΖ	-1.832.952
Σύνολο ζημίας που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα εις νέον κατά τη μετάβαση	4.487.573

Εποπτικά κεφάλαια

Η εκτιμώμενη επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια της Τράπεζας λόγω της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα :

(Ποσά σε €)	31/12/2017	1/1/2018	1/1/2018
	ΔΛΠ 39	Πλήρης εφαρμογή ΔΠΧΑ 9	ΔΠΧΑ 9 μεταβατικές διατάξεις
Κεφάλαια κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier I)	18.053	13.565	17.828
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	164.896	158.576	162.839
Δείκτης Κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET 1)	10,95%	8,55%	10,95%

Η Τράπεζα αποφάσισε να εφαρμόσει τη σταδιακή μέθοδο (phase-in approach) σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία (Κανονισμός ΕΕ 2017/2395) για την άμβλυση των επιπτώσεων από την εισαγωγή του ΔΠΧΑ 9, στα εποπτικά κεφάλαια. Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό, η μεταβατική περίοδος είναι πέντε έτη ενώ το ποσοστό της επίπτωσης που θα προστίθεται είναι 5% για το 2018 και 15%, 30%, 50% και 75% για τα επόμενα τέσσερα έτη. Η πλήρης επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια λόγω της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 αναμένεται να απεικονιστεί την 1η Ιανουαρίου 2023.

3.3) Κίνδυνος Ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στην πιθανή αδυναμία της Τράπεζας να πληρώσει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές γίνονται απαιτητές, λόγω έλλειψης ρευστών διαθεσίμων. Η Τράπεζα διαθέτει πολιτική διαχείρισης του Κινδύνου Ρευστότητας. Η πολιτική περιέχει εννοιολογικούς προσδιορισμούς του κινδύνου Ρευστότητας, μεθόδους υπολογισμού και αποτίμησης του κινδύνου και σκοπεύει στον καθορισμό και την παρακολούθηση των ορίων συγκέντρωσης των καταθέσεων, της σχέσης δανείων προς καταθέσεις, καθορίζοντας την επιθυμητή διάρθρωση των καταθέσεων. Ορίζει με σαφήνεια τους Δείκτες και τα επιθυμητά όρια του κινδύνου Ρευστότητας, τα οποία καθορίζονται με βάση τα οικονομικά αποτελέσματα, τα βασικά μεγέθη και τη φύση των δραστηριοτήτων της Τράπεζας.

Η Τράπεζα δίνει έμφαση στις πελατειακές καταθέσεις και προσπαθεί μέσα από τις πολιτικές της να τις διατηρήσει ως πρωτεύουσα πηγή χρηματοδότησής της.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των ποσοτικών δεδομένων αξιολογούνται σε επίπεδο Τράπεζας:

- Η παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους μεγάλους καταθέτες.
- Η σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο του ενεργητικού – παθητικού και δανείων.
- Η μέτρηση και παρακολούθηση του κόστους κάλυψης ανοιχτών θέσεων.
- Η διασπορά των πηγών χρηματοδότησης.
- Η εξέλιξη των δεικτών άμεσης ρευστότητας και ασυμφωνίας ληκτότητας των στοιχείων ενεργητικού – παθητικού.

Με την υπ' αριθμ. 54/03.05.2019 απόφασή του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας εγκρίθηκε η Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ) στα πλαίσια της διαδικασίας εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης (ΔΕΕΑ – Supervisory Review and Evaluation Process, SREP). Έχει δημιουργηθεί σε συμφωνία με τις οδηγίες της διαδικασίας εποπτικής εξέτασης και αξιολόγησης (SREP) καθώς και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), της Τράπεζας της Ελλάδος υπό του πλαισίου του ενιαίου μηχανισμού εποπτείας των τραπεζών (SSM).

Η Τράπεζα αναγνωρίζει πως η εν λόγω αναφορά δεν αποτελεί μια στατική απεικόνιση της αξιολόγησης της διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας αλλά την μελέτη και αξιολόγηση παραγόντων που σχετίζονται με την εσωτερική επάρκεια της ρευστότητάς της. Για τους σκοπούς αυτούς, αξιολογούνται οι κίνδυνοι τους οποίους αντιμετωπίζει η Τράπεζα, το προφίλ της και η στάση της απέναντι σε αυτούς και παράλληλα μελετώνται σενάρια καθώς και οι επιπτώσεις αυτών στην επάρκεια εσωτερικής ρευστότητάς της. Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζεται η ανάγκη ενσωμάτωσης της εν λόγω αναφοράς στην ημερήσια διαχείριση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων καθώς και στις διαδικασίες λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων, προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη διαχείριση της ρευστότητας της και να υπάρξει καλύτερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση έναντι των διαφόρων κινδύνων.

Με την από 26/09/2018 απόφαση της επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και του Δ.Σ. της Τράπεζας εγκρίθηκε το Σχέδιο Ανάκαμψης το οποίο συντάχθηκε σύμφωνα με την οδηγία για την ανάκαμψη και εξυγίανση των Τραπεζών (2014/59/EU-BRRD) και με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/1075. Το Σχέδιο Ανάκαμψης αποσκοπεί στην ανάπτυξη μιας σειράς μέτρων ανάκαμψης για την αποκατάσταση της χρηματοοικονομικής θέσης της Τράπεζας, για ανάγκες κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας, μετά από μια πιθανή σημαντική επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης. Για το λόγο αυτό το Σχέδιο θέτει το πλαίσιο Διακυβέρνησης ώστε οι εν λόγω απειλές επιδείνωσης να εντοπίζονται άμεσα και κατ'

επέκταση να διαχειρίζονται καταλλήλως. Η Τράπεζα προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες εποπτικές απαιτήσεις δημιούργησε ένα μηχανισμό σύμφωνα με τις βασικές αρχές και το μοντέλο Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος προσδιορίζει τις διαδικασίες, ρόλους και αρμοδιότητες για την προετοιμασία, σύνταξη, επισκόπηση αλλά και έγκριση του ΣΧ. ΑΝ.

Η διαχείριση του κινδύνου Ρευστότητας για την Τράπεζα είναι πρωταρχικής σημασίας. Για την αποτελεσματική διαχείρισή του επιλαμβάνεται η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού (ALCO), ενώ η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών παρέχει ημερησία ενημέρωση για τη ρευστότητα στη Διοίκηση και τα αρμόδια στελέχη της.

Η Διεύθυνση Οικονομικών επεξεργάζεται, παρακολουθεί και υποβάλλει στην Τράπεζα της Ελλάδος αναφορά υπολογισμού των Δεικτών Ρευστότητας.

Στις 31.12.2018 ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (LCR) και ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR) αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

	Δείκτες Ρευστότητας	Όρια
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (LCR)	107,24%	100,00%
Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR)	117,07%	100,00%

Οι καταθέσεις πελατών της Τράπεζας παρουσίασαν αύξηση ποσοστού 9,33% και ανήλθαν στα €200,71εκ. την 31.12.2018 έναντι €183,59εκ. την 31.12.2017. Οι καταθέσεις της Τράπεζας είναι το ποιοτικό μέγεθος που εκφράζει την εμπιστοσύνη και ταυτόχρονα αποτελεί το βασικό δείκτη της αποδοχής που έχει η Τράπεζα στην Ήπειρο.

Η Τράπεζα έλαβε μόνο κατά το πρώτο τρίμηνο 2018 έμμεση ρευστότητα καθ' υπόδειξη της εποπτείας από την Εθνική Τράπεζα με επιτόκια, όρους και προϋποθέσεις ανάλογες αυτών του ΕΛΑ για την κάλυψη βραχυπρόθεσμων αναγκών. Κατά την 31/03/2018 η Τράπεζα είχε επιστρέψει το σύνολο της χρηματοδότησης και έκτοτε δεν έκανε νέα χρήση χρηματοδότησης.

Η Διοίκηση της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη τη θέσπιση του νέου οικονομικού προγράμματος προσαρμογής, την παροχή ρευστότητας στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα από το Ευρωσύστημα, την επιτυχή ολοκλήρωση της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, την είσοδο θεσμικού επενδυτή με σημαντικά διαθέσιμα, την αύξηση των καταθέσεων κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018 και την ανωτέρω σύμβαση παροχής ρευστότητας εκτιμά ότι θα μπορέσει να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτικές της ανάγκες.

3.4) Κεφαλαιακός Κίνδυνος ή Κίνδυνος Φερεγγυότητας

Ο κίνδυνος αυτός αφορά το επίπεδο, τη δομή και τη σταθερότητα των Ιδίων Κεφαλαίων καθώς τα ίδια κεφάλαια αφενός προσδιορίζουν τη δυνατότητα ανάληψης κινδύνων και αφετέρου αποτελούν τη βάση υπολογισμού διαφόρων εποπτικών δεικτών.

Για τον κίνδυνο κεφαλαίων η Τράπεζα:

- Διακριβώνει το επίπεδο, τη δομή και τη σταθερότητα των εποπτικών κεφαλαίων.
- Παρακολουθεί την πολιτική και τον ρυθμό πιστωτικής επέκτασης εφόσον μπορεί να αποδυναμώσει την κεφαλαιακή επάρκεια μέσω μείωσης στοιχείων εποπτικών κεφαλαίων ή μέσω αύξησης των σταθμισμένων στοιχείων του Ενεργητικού έναντι του πιστωτικού κινδύνου.
- Αναλύει τη δυνατότητα άντλησης πρόσθετων κεφαλαίων με εύλογους όρους (έγκυρη άντληση και κόστος), όπως προσδιορίζεται από την ανάλυση της κεφαλαιακής δομής, της δομής του ενεργητικού και την πρόσβαση του ιδρύματος στις αγορές.

Από την 1^η Ιανουαρίου 2018 η Τράπεζα υποχρεούται να τηρεί απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου σε ποσοστό 1,875% (προσαύξηση του συνολικού δείκτη κεφαλαίου), το οποίο από 01/01/2019 θα προσαυξηθεί σε ποσοστό 2,50%.

Επιπρόσθετα η ΤτΕ στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης (Supervisory Review & Evaluation Process) έχει επιβάλει πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις επί του συνολικού δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σε ποσοστό 1,5% για το έτος 2018, το οποίο από 01/01/2019 θα προσαυξηθεί σε ποσοστό 2,43%.

Τέλος η ΤτΕ για το 2018 καθόρισε το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος σε ποσοστό 0%. Το αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας εκφράζεται ως ποσοστό του συνολικού ποσού των ανοιγμάτων σε κίνδυνο και κυμαίνεται μεταξύ 0% και 2,50%.

Οι δείκτες κεφαλαίων της Τράπεζας υπερβαίνουν τα κανονιστικά όρια που καθορίζονται από τις αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, ως ακολούθως:

	Δείκτης (31.12.2018)	Ελάχιστο όριο (31.12.2018)
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET1)	13,07%	7,22%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier 1)	13,07%	9,00%
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (TCR)	16,58%	11,38%

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται η εξέλιξη του κεφαλαίου την τελευταία διετία:

Εξέλιξη Κεφαλαίου Αποθεματικών (εκατ. €)	31.12.2017	31.12.2018
Κεφάλαιο	13.501,39	17.895,70
Αποθεματικά	4.587,37	813,44
Σύνολο	18.088,76	18.709,14

Για τη βελτίωση της κεφαλαιακής επάρκειας και την περαιτέρω ενίσχυσή της η Διοίκηση της Τράπεζας έλαβε τα ακόλουθα μέτρα:

➤ Στις 26/09/2018 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας το επικαιροποιημένο Σχέδιο Ανάκαμψης (ΣΧ.ΑΝ.) με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2017. Το σχέδιο αποσκοπεί στην περιγραφή μιας σειράς πιθανών επιλογών ανάκαμψης που δύναται να αναλάβει η Τράπεζα σε περιπτώσεις που απειλείται η βιωσιμότητα της.

➤ Εντός του 2018 πραγματοποιήθηκε ενίσχυση του συνεταιριστικού κεφαλαίου συνολικού ποσού €5 εκ.. Η συνολική ενίσχυση του κεφαλαίου για τα έτη 2017-2018 ανήλθε σε συνολικό ποσό €10,8 εκ..

3.5) Λειτουργικός Κίνδυνος

Λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από ανεπαρκείς εσωτερικές διαδικασίες ή παραβιάσεις των διαδικασιών αυτών, ανθρώπινη συμπεριφορά, συστήματα ή από εξωτερικούς παράγοντες. Στο πεδίο των λειτουργικών κινδύνων εμπίπτει και ο νομικός κίνδυνος.

Ένα σημαντικό υποσύνολο του λειτουργικού κινδύνου είναι τα ενδεχόμενα προβλήματα και οι αστοχίες που αφορούν τα μηχανογραφικά συστήματα και τις σχετικές διαδικασίες. Η μηχανογράφηση πλέον σε όλες τις Τράπεζες έχει κεντρικό ρόλο, επομένως απαιτείται να διασφαλιστεί η Εμπιστευτικότητα, Ακεραιότητα και η Διαθεσιμότητα των πληροφοριών που διακινούνται μέσω του πληροφοριακού συστήματος.

Στην προσπάθεια απομείωσης του λειτουργικού κινδύνου από τα πληροφοριακά συστήματα, κατά το έτος 2018 η Διεύθυνση Πληροφορικής και Οργάνωσης υλοποίησε τα κάτωθι έργα:

- Όπως κάθε χρόνο βάσει προγραμματισμού πραγματοποιήθηκαν με επιτυχία δοκιμές για Συνέχιση Λειτουργίας Εργασιών από καταστροφή την 19/12/2018. Η διαδικασία διήρκεσε περίπου 2 ώρες για την επαναλειτουργία των συστημάτων.
- Πρόσθετη αναβάθμιση του ιστοτόπου της Τράπεζας. Η συνεχής αναβάθμιση της ιστοσελίδας της Τράπεζας, περιελάμβανε την προσθήκη νέων προϊόντων & υπηρεσιών στα P.O.S.
- Βελτίωση – προσθήκες υπηρεσιών στην υπηρεσία Ηλεκτρονικής Τραπεζικής e-Banking. Η προσφορά προς τους πελάτες ηλεκτρονικών υπηρεσιών είναι βασική προϋπόθεση για την Τράπεζα και για το λόγο αυτό αναβαθμίστηκε η υπηρεσία δίνοντας τη δυνατότητα σε κατόχους χρεωστικών καρτών της παραλαβής αναλυτικής κίνησης αυτών ηλεκτρονικά, debit e-statement.
- Βελτίωση – προσθήκες υπηρεσιών στο Intranet. Έχει ξεκινήσει η ανανέωση του χρησιμοποιώντας τεχνολογίες NET & SQL Server, ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη και αμφίδρομη επικοινωνία με τα υπόλοιπα συστήματα. Υπάρχει συνεχής ενημέρωση με προσθήκη νέων εφαρμογών.
- Ολοκληρώθηκε το έργο, σε συνεργασία με την εταιρία SPACE, που αφορούσε τη προετοιμασία υλοποίησης για το GDPR.
- Η Τράπεζα στα πλαίσια της ψηφιακής μετάβασης, έχει εγκαταστήσει και λειτουργεί πιλοτικά σε 2 καταστήματα Αβερωφ & Ηγουμενίτσας, την υπηρεσία Digital Corner, η οποία έχει αναπτυχθεί με ιδίους ανθρώπινους πόρους.

Η Τράπεζα έχει προχωρήσει στη δημιουργία εσωτερικών κανονισμών για όλες τις βασικές θέσεις ευθύνης και τις τραπεζικές διαδικασίες. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στην εκπαίδευση του προσωπικού ειδικά για τα θέματα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Οι εργαζόμενοι αποτελούν το σημαντικότερο κεφάλαιο ανάπτυξης της Τράπεζας. Για το λόγο αυτό, η Τράπεζα επενδύει συστηματικά στην επιλογή, εκπαίδευση, αξιολόγηση, διατήρηση και εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού της, με στόχο να αναδειχθεί ως προτιμώμενη επιλογή εργοδότη. Η εκπαίδευση και ανάπτυξη των εργαζομένων αποτελούν τα σημαντικότερα οχήματα αναβάθμισης του επαγγελματικού επιπέδου των εργαζομένων και κατά συνέπεια της Τράπεζας. Η συνεχής βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων και γνώσεων των εργαζομένων μέσω της συμμετοχής τους σε πλήθος σεμιναρίων που διοργανώνει η Τράπεζα, αλλά και άλλοι φορείς, η διαρκής ενημέρωσή τους για τις τρέχουσες χρηματοοικονομικές εξελίξεις σε συνδυασμό με την προώθηση της αυτοεκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, αποτελούν προτεραιότητες νευραλγικής σημασίας για την Τράπεζα και υποστηρίζονται από αυτή μέσω προγράμματος χρηματοδότησης του κόστους σπουδών.

3.6) Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ο Συναλλαγματικός Κίνδυνος προέρχεται από την πιθανότητα αλλαγής των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Το χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας δεν έχει χαρακτήρα «χαρτοφυλακίου συναλλαγών» αλλά «τραπεζικού χαρτοφυλακίου» και κατά συνέπεια ο κίνδυνος αυτός δεν υφίσταται.

3.7) Κίνδυνος Επιτοκίου

Ο Κίνδυνος Επιτοκίου αφορά την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που προκύπτει από μετατοπίσεις της καμπύλης των επιτοκίων και ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας.

Η πολιτική της Τράπεζας προβλέπει την ισορροπία αυτών των μεγεθών, όρος ο οποίος έχει τηρηθεί σε όλες τις προηγούμενες χρήσεις. Επίσης έμφαση δίνεται στη δυνατότητα βραχυχρόνιας ανταπόκρισης στις μεταβολές των επιτοκίων, με την πρόβλεψη αποδοχής καταθέσεων προθεσμίας με διάρκεια έως ενός έτους και την προώθηση ακόμη πιο βραχυχρόνιων μορφών κατάθεσης. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας παρακολουθεί και αναλύει την μακροχρόνια τάση εξέλιξης των επιτοκίων χορηγήσεων και καταθέσεων.

Η έκθεση της Τράπεζας στον κίνδυνο επιτοκίου είναι η ελάχιστη δυνατή, αφενός επειδή το σύνολο των χορηγήσεων αφορά προϊόντα κυμαινόμενου επιτοκίου και αφετέρου λόγω μη ύπαρξης ειδικών χρηματοοικονομικών προϊόντων.

3.8) Κίνδυνος Φήμης

Το στοιχείο της φήμης της Τράπεζας είναι κεντρικό για τη Διοίκηση και όλο το ανθρώπινο δυναμικό της. Δίνεται έμφαση στην ποιότητα, στην εξυπηρέτηση, τη δίκαιη μεταχείριση και στη διαφάνεια των συναλλαγών.

Σύμφωνα με τη Διοίκηση της Τράπεζας δεν υπάρχουν διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες, οι οποίες να επιφέρουν ή να έχουν επιφέρει, κατά τη διάρκεια του έτους, σημαντικές μεταβολές στη χρηματοοικονομική της θέση ή την κερδοφορία της.

Η συνεταιριστική ιδέα πάνω στις αρχές της οποίας δομήθηκε και λειτουργεί η Τράπεζα, είναι άμεσα συνυφασμένη με την έννοια της ευθύνης απέναντι στην τοπική κοινωνία που δημιουργήσε και στηρίζει την Τράπεζα.

3.9) Εταιρική Κοινωνική ευθύνη

Η συνεταιριστική ιδέα πάνω στις αρχές της οποίας δομήθηκε και λειτουργεί η Τράπεζα είναι άμεσα συνυφασμένη με την έννοια της ευθύνης απέναντι στην τοπική κοινωνία, που δημιουργήσε και στηρίζει την Τράπεζα.

Η Τράπεζα δημιουργεί κοινωνικό προϊόν που αποδίδεται στην πολιτεία ή στους πολίτες και για το 2018 υπερέβη τα €4.039χιλ.

Ενδεικτικά το μέγεθος της κοινωνικής συνεισφοράς της Τράπεζας απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ 2018

Δημόσιο (φόροι, εισφορές κλπ)	1.527
Ασφαλιστικά Ταμεία	938
Προσωπικό	1.562
Χορηγίες	12
ΣΥΝΟΛΟ (ποσά σε χιλ. ευρώ)	4.039

Παράλληλα, ανταποδίδοντας την εμπιστοσύνη των Ηπειρωτών και με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, παρά την ανάγκη για περιορισμό των δαπανών της, συνεχίζει να

στηρίζει αναπτυξιακές, κοινωνικές και πολιτιστικές πρωτοβουλίες των φορέων του τόπου μας, καθώς και το έργο καταξιωμένων τοπικών κοινωνικών συλλόγων.

Η συμπαράσταση της Τράπεζας έχει πολλές φορές αποδεχθεί καθοριστική για την πραγματοποίηση και την επιτυχία σημαντικών δράσεων.

3.10) Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Ο Κίνδυνος συγκέντρωσης μπορεί να δημιουργηθεί από ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών ή σε ανοίγματα σε συγκεκριμένες ομάδες αντισυμβαλλομένων των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες όπως ο κλάδος, το μακροοικονομικό περιβάλλον, η γεωγραφική θέση, το νόμισμα κ.λ.π.

Η Τράπεζά ανά τρίμηνο εξετάζει τον κίνδυνο συγκέντρωσης που προέρχεται από τα Μεγάλα Χρηματοδοτικά Ανοίγματα, δηλαδή τα ανοίγματα που σε επίπεδο ομίλου ξεπερνούν το 10% των Ιδίων κεφαλαίων της και τους πιστούχους με υπόλοιπα άνω του 1 εκ. ευρώ και αποστέλλει τις αντίστοιχες καταστάσεις στην ΤτΕ.

Ακολουθεί πίνακας που παρουσιάζει την κατηγοριοποίηση (μετά από προβλέψεις) των ανοιγμάτων της Τράπεζας ανά κλάδο, όπως εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις την 31.12.2017 και 31.12.2018.

Ποσά σε χιλ. €	31.12.2017	31.12.2018
A. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	180.809	188.648
1. Γεωργία - Κτηνοτροφία	13.924	15.418
2. Μεταποίηση	28.773	28.924
3. Κατασκευές	26.368	27.635
4. Εμπόριο	46.869	51.740
5. Τουρισμός	40.080	41.374
6. Μεταφορές - Logistics	6.922	5.767
7. Εκμετάλλευση ακινήτων	4.649	4.724
8. Ενέργεια	4.577	4.219
9. Υπηρεσίες	5.436	5.675
10. Λοιπές	3.211	3.171
B. ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ	48.457	49.738
1. Καταναλωτικά δάνεια	12.524	12.438
2. Στεγαστικά δάνεια	35.933	37.300
Γ. ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	3.445	3.036
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ (Α+Β+Γ)	232.711	241.422
Μείον: Σωρευμένες απομειώσεις	-54.565	-64.196
ΣΥΝΟΛΟ	178.146	177.226

Από την ανάλυση του ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι το 78% των χορηγήσεων αφορά επιχειρήσεις, το 21% νοικοκυριά και το 1% το Δημόσιο Τομέα.

Σχετικά με τις επιχειρήσεις υφίσταται διασπορά των χρηματοδοτήσεων ανά κλάδο, όπου το μεγαλύτερο ποσοστό του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου αφορά το εμπόριο με ποσοστό 21%, τον τουρισμό με ποσοστό 17%, την μεταποίηση με ποσοστό 12%, τις κατασκευές με 11%, την γεωργία με 6% και ακολουθούν οι υπόλοιποι κλάδοι με μικρά ποσοστά.

Όσον αφορά τις καταθέσεις, υφίσταται ικανοποιητική διασπορά μεταξύ των πελατών, όπου με στοιχεία 31.12.2018 οι καταθέσεις των 10 μεγαλύτερων πελατών αντιστοιχούν στο 16% του συνόλου των πελατειακών καταθέσεων της Τράπεζας.

3.11) Κίνδυνος Συμμόρφωσης

Ως Κίνδυνος Συμμόρφωσης νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημιάς ή επιπτώσεων στη φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα της έλλειψης συμμόρφωσής του με τους νόμους, τους κανονισμούς ή και τους κώδικες δεοντολογίας.

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης παρακολουθεί τον κίνδυνο Συμμόρφωσης όπως νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημιάς ή επιπτώσεων στη φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα μη συμμορφώσεως με τους νόμους, τους κανονισμούς και τους κώδικες δεοντολογίας. Οι ζημιές από μη συμμόρφωση στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνονται στον λειτουργικό κίνδυνο. Οι ζημιές όμως από μη ουσιαστική συμμόρφωση επεκτείνονται και στην φήμη του ιδρύματος με σοβαρές συνέπειες στην κερδοφορία του.

4) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Η Τράπεζα εφαρμόζει τις οδηγίες της ΠΔ/ΤΕ 2650/19.01.2012 με θέμα «Πολιτική Αποδοχών που εφαρμόζεται από τα πιστωτικά ιδρύματα – τροποποίηση των ΠΔ/ΤΕ 2577/09.03.2006 και 2592/20.08.2007».

Με την από 11/30.01.2013 απόφαση του Δ.Σ. της Τράπεζας, τέθηκε σε εφαρμογή ο Κανονισμός Πολιτικής Αποδοχών με σκοπό να περιγράψει τις βασικές αρχές του πλαισίου αμοιβών της Τράπεζας. Οι αρχές της πολιτικής αποδοχών, βασίζονται στην επιχειρηματική στρατηγική, τους στόχους, την ανοχή κινδύνων, τις αξίες και τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της Τράπεζας. Αναθεωρείται σε ετήσια βάση για να συμπεριλάβει οποιαδήποτε πρόσθετα σχέδια υιοθετηθούν.

Οι αποδοχές του προσωπικού της Τράπεζας, σε αντάλλαγμα των παρεχόμενων επαγγελματικών υπηρεσιών του, αφορούν στο σύνολό τους σταθερές αποδοχές, δηλαδή πληρωμές και παροχές οι οποίες δεν συνδέονται με τις επιδόσεις του προσωπικού. Τη χρήση του 2018 δεν καταβλήθηκαν στο προσωπικό μεταβλητές αποδοχές όπως πρόσθετες πληρωμές ή παροχές οι οποίες εξαρτώνται από τις επιδόσεις του προσωπικού ή από συμβατικούς όρους.

Το συνολικό ποσό των μεικτών αποδοχών του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένου του συνολικού κόστους για το πιστωτικό ίδρυμα, εκτός από τις υποχρεωτικές εισφορές σε κοινωνική ασφάλιση και σε παρόμοια σχήματα, που έχουν καταχωρηθεί στους επιμέρους τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας, για το έτος 2018 ανήλθε σε €2.247,39 χιλ., εκ των οποίων:

Κατηγορίες Υπαλλήλων	Άτομα	Συν. Αποδ(σε χιλ. €)
Εκτελεστικά Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου	2	€182,99
Λιανική Τραπεζική	30	€723,90
Υποστηρικτικές Λειτουργίες	8	€258,21
Ανεξάρτητες Λειτουργίες Ελέγχου	5	€160,69
Λοιπό Προσωπικό	36	€984,90
Σύνολα	81	€2.310,69